

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese in tóta domineca,
— dar prenumeratiunile se primescu
in tóte dílele.

Pretiuu pentru Ostrungari'a: pre anu
6 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 3 fi. pre unu tri-
luniu 1 fi. 50 cr.; éra pentru Strai-
netate: pre anu 8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu
4 fi. pre unu triluniu 2 fi. in v. a.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Tóte siodeniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacse timbrale.

NUMERUL GUR'A SATULUI IMPORTANT

Numerulu acést'a termina lupt'a nóstra, ce o am avutu-o cu supremati'a d'in tíera, cu renegatii, ambitiuile si datinele cele rele in intregulu decursu alu semestralu I. d'in acestu anu.

Si „**Gur'a Satului**“ victoriosu cu nrulu urmatoriu va tíene „*serbare triumfale*“ in resiedinti'a sa d'in Aradu intrandu in alu *doile semestru!*

In vedere dara, cà si lupt'a nóstra a fostu *lupta de rasa*, d'in care pr'in „*pronía divína*“ amu reesitu invingatori: sunt invitati toti cei de ras'a *latina*, ca sà participe micu cu mare la dísa festivitate gloriósa!

Pretiuu concursuluu sta in fruntariulu nostru.

Apoi fiindu toti adunati intr' o glóta, si considerandu cà pacea si ínfatírea dela Brasiovu remase de nemic'a, vomu decide delocu a reinnoi lupt'a, pentru-cà „*Acumu se 'nceerca crudii in órb'a loru trufia sà ni rapésca limb'a, — dar' mortii numai o damu!*“

B. P., generalu.

M. B. S., cancelariu.

Celebritati monstruóse.

„Jidovasiulu natiel.“

Dela Mateiu a sfintei evanghelie cetire.

Cartea némului seu: Abraham a nascutu pre Itzig si pre fratii lui. Éra Itzig a nascutu pre Schmierkas, si Schmierkas a nascutu pre lud'a. Éra lud'a a nascutu pre Fleckhelesz, si Fleckhelesz a nascutu pre leithelesz. Éra leithelesz a nascutu pre Schnupfelesz si Schnupfelesz a nascutu pre Tüchelesz.

Éra Tüchelesz a nascutu pre Knoffelesz, si Knoffelesz a nascutu pre Zwiebhelesz. Éra Zwiebhelesz a nascutu pre Lebhelesz, si Lebhelesz a nascutu pre Schachtelesz. Éra Schachtelesz a nascutu pre Schmeckhelesz, si Schmeckhelesz a nascutu pre Schmülesz. Éra Schmülesz a nascutu pre luckhesz, si luckhesz a nascutu pre Grünhelesz. Éra Grünhelesz a nascutu pre Thathelesz, si — **Thathelesz a nascutu pre Bhabhelesz**, carele in limb'a rímléna se chiama si „**Mephisto-felesz**“!

(Originalulu se afla in protocolulu sínagoghei d'in Oradî'a mare.)

+ * +

Sant'a evangelia dara ni spune verde genealogi'a lui.

Acum se cercamu, cine este Dlui dela nascere in — cóce?

Unu „jidovasiu“ mitutelu amblandu la scóla si ajutoratu de jidovii dela sínagoga d'in Oradî'a-mare.

Apoi ca flacau unu „jidovasiu“ mai marisoru in institutul clericalu d'in Aradu, binevestindu in tóte partile invetiatur'a lui Cristosu: Cresceti si *ve immutáti* etc. „Exempli gratia: *Babesch Gyula* si *Babesch Iulka*. Mai apoi pre la 1848. 1849. ilu vedemu in servitiulu celu antinationalu alu unguriloru totu ca „jidovasiu“. Dupa acea la nemti in diferite posturi si sub feliu de feliu de regime, remanendu firesce consecuinte in politica totu ca unu „jidovasiu.“

De pre acolo ajunse iud'a ca jude la Tabl'a regéscá, unde, a facutu mai multe servitii binelui comune.

Intre altele mi vine aminte urmatoriulu casu:

In o cauza criminalu unu tieranu romanu ca acusatul fuse condamnatu de scaunulu varmegiei la aresta cam de 1 anu, si detienutu numai decátu. Elu inse in consentiulu nevinovatiei sele a apelatu in contr'a sentintiei. Caus'a se substerne la Tabla, si d'in intemplanse se impartiesce omului nostru, care tienendu caus'a la sine o referesce numai dupa unu anu de dile, si se face judecata, cá tieranulu acusatul pre nedreptulu este nevinovatu, si se inapoiesá hartiele dupa ce hetulu tieranu si-a fostu implinitu anulu de robia.

Dar' dieu dupa ce pre dnulu referinte ilu destituirá d'in acelu postu, disulu datu inca a trebuitu sa parte d'in cauzele „martiriului seu natiunale.“ faca Aci apoi „jidovasiulu“ s'a scaimbatu — la facie, cá-ci s'a facutu *publicistu* romanescu, ce este si astadi.

Pre carier'a acést'a nóua mai antaiu ilu vedemu ca deputatu.

In calitatea acést'a are si unu faptu memora-

bile inca d'in 1861. candu adica deputatii romani si serbi la olalta au fostu subsemnatu cu elu d'in pre-una o petitiune adresanda la camera in privintí'a cestiunei nationalitatiloru, éra „jidovasiulu“ dracului s'a pusu intr' o nópte pre de a furisiulu de si-a rasu numele d'in suplica.

— Óre pentru-cá asceptá éra slugiba de la unguri?

— Nu sciu; elu o va fi sciindu mai bine!

Ajunge a sei ce a facutu mai de parte?

S'a svercolitu in drépt'a, s'a svercolitu in steng'a ca pescele pre uscatu, pone ce ca „jidovasiu“ se socotíá a face *Geschäft* si monopolu si chiaru d'in caus'a nationale romana.

Handlè, handlè! Si totu-si totu pentru natia si nemicu pentru elu. . . .

In scurtu tempu vediendu cá sub protecti'a bancheriloru natiel i-a succesu pasiulu primu cu Greiszlerei-ulu, l'a condusu ambiti'a cea mare, ce o are, spre a indreinde câte mediulóce tóte, si bune si rele, numai si numai sa póta deschinde in capitala o pravalia mare sub firm'a: „*La uniculu Conducatoriu alu natiel.*“

Spre acestu scopu, — ce e dreptu, — sormanulu de elu tóte le-a facutu:

a) Serica articlii de pr'in provincia o suta si o miia in tóte diurnalele, in cari se laudá pre sine insu-si ca si unu jidovasiu, si se numiá de „neobositu“, „marele B.“ „anti“, — pardonu! „ainteluptatoriu“, „conducatoriu“, „providentiale“ si altele. . . .

b) tiesea intrigi ca unu „jidovasiu“ intre romani pr'in corespundintie continue, chiamandu in ajutoriulu seu pre cāti fericiti si nefericiti toti.

c) se titulá de „Magnificulu Domnu“, si acestu titlulu ilu pretinde chiaru si adi, cu tóte cá se da de „democratu mare.“

d) injura, calumnia, si denunciá fora crutiare de „magari“ si „tradatori“ pre toti, cāti au marfa nationale“ pone ce se afla câte unulu, duoi, séu trei, de-i astupa gur'a copiiloru sei cu stipendii, in contr'a acelor'a apoi numai cãrtesce, ér' „elu“ remane consecuentu . . .

e) sa da alesu pentru 2 sínóde de o data ca unu cercu sa nu fia representatu.

f) priimesce charu si „infabilitatea“ de la cá ti-va sateliti de ai sei, ca sa demustre lumei cá intru adeveru nu Pap'a dela Rom'a ei jidovulu e *infalibile*.

g) si-a fundatu unu diurnalu propriu pentru glorificarea numelui si a faptelor sele de o parte, éra de alt'a parte spre a face unu magazinu nationale pentru câte murdarie si sdrentie jidovesci tóte.

Figur'a nóstra ilu representa fidelu in acést'a posít'a, care face cea mai mare parte d'in activitatea lui cea vestita.

Vediendu inse cá d'in caus'a minorenitel ro-maniloru nu póte fi stimatu de „*providentiale infalibile*,“ acum' starnesce d'in resputeri a poté fi baremi unu „*confesiunalistu provincialu*. . . .“

Sà-i fia de bine; noi inse nu-lu vomu urmá, bataru a totu strigá ca *Cilibi Moise* dela Bucuresci: Handlè, handlè, *numai* la mine este marfa buna! . . .

Un'a inse i-a succesu, adica, cá d'in „*jidovasiu*“ s'a facutu, unu „*jidovoniu*“ cumu se cade! . . .

(Cele-lalte voru urmá, dèca ne-a mai provocá!)

Strig.

Fericirea insuratului.

Acum'a am și eu borésa
De nime 'n lume nu-mi pasa . . . .
Ba de dens'a Dien-mi pasa,
Cà-e cocheta, dragastósa! . . .
(Finea.) (d'in diuariulu meu.)

II.

N'au trecut neci trei luni pline de candu eu m'am insuratu,
Decandu rar'a fericire me credeam cà mi-am aflatu . . . .
— Mi-am luatú nevésta-alésa, mai alésa nu gasesci,
Cà-ci la ea candu intrii'n casa stai de capu sà ametiosci! . .

Ici gunoiu pone 'n genunche, càtu stai a te potieni,
Siórecii-si scotu puii 'n densulu, — cólc 'ncepe a 'ncolti! . .
. . . Nece buh'a d'in padure nu-e mai mundra, mai frumósa,
De càtu scump'a si alés'a mea nevésta gratiósá . . .!

Déca-i d'icu sà se chichésca, sà se apuce de lucratu,
Sà curatie nitielu cas'a de gunoiulu celu spurcatu . . . . .
Ea-mi incepe sà me 'njure, a cascá o gura mare,
A-mi racn' chiaru ca o vita candu o duce la pierdiare.

Audindu-o me cuprinde unu frigu rece, -su desperatu,
Me retragu facendu-mi cruce ca de lucrulu necuratu.
Ce se facu? oh! Dómnne sante! càtu de reu m'ai condemnatu,
Candu mi-ai aruncatu in spate pre-acestu dracu impeliatu.

De trei luni m'am insuratu
Ca de dracu-su saturatu —
De càtu astu-feliu sà te 'nsori,
Mai bine sà te omori! . .

Dar' cu-atàtu nu-e destulu, inca mai incepe-a lacrimá
Si ca furi'a-mi racnesce si 'ncepe-a me blastemá:

Fire-ai tu de risu la lume
Si la ómeni de minune!
Fire-ai talp'a iadului
Si pomén'a dracului! . . .

De ce draci te-ai insuratu
Déca nu esci de barbatu?
Tu 'n locu sà-me dragostesci,
Sà me peptini si chichesci, —

In locu sà curati in casa,
Sà-mi aduci caf'a pe mésa
Si me-ajuti la 'nbracare, —
Vrei eu sà-ti fiu *servitóre*?! . .

Totu asià mereu o mana, . . . apoi ér' incepe-a plange,
Plange, striga, sbiéra, urla, càtu neme n'o póte 'vinge. . . .
Pone 'n urma si urechi'a-mi incepe a asurdí,
Par' cà sum in alt'a lume, nu mai potú neci a vorbi . . . .

De càtu astu-feliu sà-te insori
Sà te-omori de siepte ori!!

Vedi asià patiescu eu astadi cu-a mea scumpa de muiere,
Ce e culta gratiósá si cu-unu sacu mare de-avere.
Oh! adese ori mi vine sà me ducu . . . sà fugu in lume,
Ca sà nu-i mai audu altulu neci de veste neci de nume.

. . . Déca-amicii me invita la unu Krugelutiu de bere,
Dieu eu nu cutesu a merge for' de-a sci a mea muiere. . .
Cà-ci vai Dómnne ce-arú fi-atunci'a, n'asiu poté sà 'ntorcu
a casa

De catiau'a jupanesei mele, scumpa, dragostósa! . . . .

Candu me ducu la preamlare si ea nu me insotiesce,
Mi visita portmoneiulu si de bani mi-lu curatiesce.
„Estia-su zestrea dela tat'a banisiorii parintiesci,
„Si tu si vocsci, calice! sà mi-i manci, sà-i prapadesci?!“

Sér'a déca trecu optu óre si eu inca nu-su a casa:
Jupanés'a-mi si tramite servi, panduri, d'in cas'a 'n casa,

Pone 'n urma dau de mine: „D-siór'a ne-a manatu,
„Sà-ti spunemu sà vii a casa dar' acum' ne'ntardiatu.“

Ce se facu? . . . auscultu de tóte déca voiu sà mai am
pace,
Cà-ci de sfada si bataia Dieu-su satulu si nu-mi mai place;
Chiaru la draculu de me mana (care nu-e mai invetiatu
De càtu dens'a —) cautu a merge cà-ci de-acea m'am in-
suratu.

Decàtu asià insuratu
Mai bine m'asiu fi 'necatu,
Séu asiu fi fugitu in lume,
Nime sà-mi sete de nume . . !

— Déca mergu cu dens'a 'n baluri, ea-si petrece si dantiésa.
Ér' eu d'in unu anghiu de sala me uitu tristu cumu se-amu-
sésa,
Cu-unu botéiu de cavaleri, cari se 'nbuldiescu totu pe'n-
trecute,
Ca la munda'mea nevést'a cari de cari sà-i face curte!

Ea li ride, li ochesce, li zimbesece 'n modu cochetu,
Dinsii i saruta mana, gur'a póte candu nu vedu . . .
Ér' la mine neci se uita, ca cumu nu i-asiu fi barbatu,
Dómnne! Dómnne, sante Dómnne! . . ór' de ce m'am insuratu?!

Decandu draculu m'a 'nsuratu
Cu astu *mamonu* necuratu,
Tare am inbetranitu:
Pierii 'n capu mi-o 'ncaruntitu.

Ma me miru cà mai traescu
Si-inca nu inebunescu! . . .
Decàtu astu-feliu sà te 'nsori
Mai bine sà te omori! . . .

Astadi vine-o moda nóua de vestminte, de frisura,
Cautu sà le cumperu tóte déca voiu sà-i scapu de gura. . .
Mane-mi vinu negutiatorii, aducu contu de-atàte sute,
Eu nu sciu nemicu de aste, dar' solvescu sà scapu de tóte!

In urma-mi mai vine inca croitoriulu, jovilieriulu,
Calcianariulu, cofetariulu, gradinariulu si friserulu,
Toti-mi vinu cu cuite gatá, le solvescu, cà-ci n'am ce face,
Cà-ci de a-mi face-atàt'a scárba, Dieu-su satulu si nu-mi
mai place. . . .

Dar' aceste-su calea-valea, lucruri inca ne 'nsemnate,
Nu le-asiu mai bagá in séma. Dar' candu vedu, cà-su pusu
la spate,
Si cà ea nu me iubesece de si io-i juru cà-o iubescu,
Ma am la rivali o ciurda: - mi vine sà me otravescu! . . .

. . . De trei luni m'am insuratu
Si asià m'am saturatu,
Càtu de siepte ori pre dî
Asiu dorí sà potú mori! . . .

Ce folosu-i am de-avere, de cultura, si frumsétia,
Déca dins'a-mi stórcé tóte pon' si scump'a mea viétia;
Déca n'am neci o dî buna, for' totu suferu chinuri grele,
Ér' viétia me tormenta me 'nbraca 'n haine de gele?! . . .

Nu arare ori mi vine pre femei sà-afurisescu,
Sà le scotu d'in lume-afara, séu de totu sà le stirpescu,
Ca sà nu mai cada nime in dracescile loru ghiare,
Cà-ci ele iti iau si pelea, chiaru de viu voru sà te-omóra.

De m'asiu mai vedé odata ér' holteciu precumu am fostu:
Mi-asiu dá nóa sarindare, si-altulu nu m'aru face prostu;
Necesant'a scriptura, nece lumea cu-alu ei sfatu,
Chiaru neci draculu cu-ai lui angeri ce-mi cantá totu de
'nsuratu! . .

Ci scriptur'a déca-i trebe ómenii sà-se 'nmultiésca:
Placa, 'nsórese! . . . si guste d'in dulcétia femeiesca! . . .
Dar' la juni li dee pace, — nu-i inbete cu 'nsuratu, —
Sà traiésca cumu li place, cumu natur'a i-a 'nvetiatu! . . .

Dara pentru mine-aceste tóte, tóte sunt desierte,
Ce-am facutu nu potu desface for' sînguru pr'in dómnu'a
mórte. .

Totulu ce mai potu eu face pentru cei neinsurati,
Este sfatulu ce fratiesce v'asiu rogá sà-lu auscultati: *)

„Dècar dorulu ve ajunge, ca pre lumea pecatósá,
Sì-ti voi dupa scriptura sà vi cautati mirésa:
Oh! ve rogu! ve juru pre stele! nu 'ntrebati de-avere multa,
Dar' Dieu neci cumu e crescuta, de-e frumósá, de e culta?!

Cà-ci averea, frumuséti'a sî cultur'a loru mascata
Sunt ca rosele spinóse, ce cu-a loru profumu te 'nbéta,
Èr' cu spinii sciu strapunge càtu sà aibi ce suferi
Candu vrei sà le iei in mana, ca sà le poti mirosi! . . .

Cà-ci femeea cea cocheta dragalasia sî smerita
E ca viper'a la care te incredi cà e 'nblandíta;
Sì femeea cu avere e ca vulpea 'nrialatóre,
La care de-i picì in grópa, altulu nu vedi dí cu sóre. . . .

Tóta-averea frumuseti'a sî cultur'a, ce-o cercati
La copilele cu care a-ti dorì sà ve insurati,
Fia anim'a, virtutea, care 'n veci nu vestediesce
Sì iubirea-adeverata ce neci candu nu 'nceluesce!! . . .

Junisiani sî cu barbati,
Toti càti vreti sà ve insurati,
Dela mine invetiati:
Fete-avute nu luati,
Neci avute, neci frumósá,
Nece cu cultura-alésá,
Dèca vreti sà traiti bine
Sì sà nu patíti ca mine! . . .
Dar' luati fete serace,
Care nu se sciu preface,
Ci sciu sà-ti nutrésca-amoru
Sì credintia pana moru. . . !

Astu-feliu dragii mei de frati,
Toti càti vreti sà ve 'nsurati,
Dèca me veti auscultá,
Fórte bine veti umblá,
Veti trai ca 'n paradisu,
Nu ca mine totu cu plansu;
Veti avè díle senine,
Nu ca mine totu suspine;
Veti fi veseli, fericiti,
Nu ca mine necajiti;
Viéti'a vi-a fi bucuria,
Nu ca mie o pustia . . .
Celu ce nu m'a auscultá,
Pre-a mea cale va urmá,
De car' ceriulu sà padiésca
Sì pre viti'a tiganésca!! . . .

Decàtu asiá sà ve 'nsurati,
Mai bine ve spandiurati,
Astu sfatu dau la micu sî mare,
Cari ca min' voru sà se 'nsóre!! . . .

Eremi'a lunei, alias Pîntea Viteazulu.

*) Cu intieptiune drépta sà luamu aminte. Pace tuturor!!

Red.

Proprietariu, editoriu sî redactoru diriginte: **Mircea B. Stanescu.** — Girante respundietoriu sî coreactoru: **Basiliu Petricu.**

RUBRICA

1-1.

AVISU.

„Siedinti'a publica“ a „Societati de leptura a tenerimei gimnasiale romane d'in Aradu“ anuciata pe 11/29. jului, d'in cause neprevedute, tenerimei nu-i este iertata a o tiené. In loculu ei se va representá inse in Paduriti'a orasiului de càtra „diletantii romani aradani“ „Fét'a sub

CIGURI-MIGURI.

= La serbarea triumfale dela Berlinu sà fia intrebatu unu generariu burcusescu pre Gablentz-ulu nostru, cà cumu i place parad'a, — la ce generalulu Gablentz sà fia respunsu, cà e lari-fari! ci déca voescu burcusii sà scia ce-e parad'a militaria, apoi sà poftésca inainte in Austro-Ungari'a, sî sà invetie dela generalii nostrii! . . .

SUSPINE INFALIBILE.

Mazzini me infricosiato,
Garibaldi me turburato,
Dar' Vittor Emanuele
Mi-a dísu: avanti mi-si-elo! . . .

TRADUCERI CLASSICE.

1.

Póttag (unguresce) = plotogu.

2.

Non est moia libera nobis. — Poscimus. = Mór'a nóstra nu e libera. (Séu) Nu-e liertatu sà macinamu. — Postimu.

3.

Accipe lora manu. = Apuca pre Laur'a de mana.

PANDA'SI MAND'A.

T. Óre sî de aci inainte se va numi Pio nono pap'a dela — Rom'a?
M. Firesce, cà dóra nu-lu vomu numi — papa lapte. . .

Meliti'a Redactionei.

„Gacitur'a ilustrata d'in nrulu 24.“ fúse bine deslegata de dnulu Mircea Vancu d'in Aradu.

Dlul A. in Gratiu. — Asceptamu suvenirile d'in Ch.

Dlul I. Darabani in N. — Calendariile sunt tramise. Multumire.

Dlul S. Rotariu in I. — Bucurosu, dar' sà fi de vorba.